Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria L

2025/2384

27.11.2025

ODPORÚČANIE KOMISIE (EÚ) 2025/2384

z 20. novembra 2025

o systémoch sledovania dôchodkov, prehľadoch dôchodkov a automatickej registrácii

[oznámené pod číslom C(2025) 9300]

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä jej článok 292,

keďže:

(1) V správe Výboru Európskeho parlamentu pre hospodárske a menové veci z 10. septembra 2025 o uľahčení financovania investícií a reforiem na podporu európskej konkurencieschopnosti a vytvorenie únie kapitálových trhov (Draghiho správa) [2024/2116(INI)] sa zdôrazňuje, že dôchodky pomáhajú chrániť dôchodcov, budovať kapitálové trhy a mobilizovať investície, a osobitne sa naliehavo vyzýva Komisia, aby zabezpečila, že všetky členské štáty zavedú jednoduché a transparentné systémy sledovania dôchodkov.

(2) Euroskupina v inkluzívnom formáte v marci 2024 vyzvala i) členské štáty, aby posúdili dostupnosť produktov pre svojich občanov na trhu s dôchodkovým poistením zamestnancov a aby si vymieňali najlepšie postupy vrátane toho, ako zlepšiť registráciu občanov do systémov dôchodkového poistenia zamestnancov; ii) Európsku komisiu, aby podporila úsilie členských štátov tak, že identifikuje a navrhne najlepšie postupy; iii) členské štáty, aby vypracovali systémy sledovania dôchodkov, ktoré by ich občanom poskytli prehľad o budúcich dôchodkových príjmoch; a iv) Európsku komisiu, aby v spolupráci s Európskym orgánom pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov a členskými štátmi vypracovala prehľad dôchodkov.

(3) Vo vyhlásení zo samitu eurozóny, ktorý sa konal v apríli 2024, boli všetky členské štáty a inštitúcie EÚ vyzvané, aby zabezpečili rýchle vykonanie všetkých opatrení uvedených vo vyhlásení Euroskupiny v inkluzívnom formáte uvedenom vyššie.

(4) V oznámení Európskej komisie z 19. marca 2025 s názvom „Únia úspor a investícií: Stratégia na podporu bohatstva občanov a hospodárskej konkurencieschopnosti v EÚ“ sa stanovuje záväzok Komisie podporovať využívanie systémov sledovania dôchodkov, prehľadov dôchodkov a automatickej registrácie, ako aj najlepšie postupy v týchto oblastiach, a to s cieľom zvýšiť informovanosť ľudí o očakávanej výške ich dôchodkových príjmov, aby sa mohli lepšie pripraviť na odchod do dôchodku. Takéto nástroje by prispeli k uvoľneniu väčšieho rozsahu a hĺbky trhov s dôchodkovým poistením zamestnancov, čo by bolo prínosom nielen pre ľudí, ale aj pre hospodárstvo Únie ako celok.

(5) V osobitnej správe Európskeho dvora audítorov o doplnkových dôchodkoch z mája 2025 sa odporúča, aby Komisia zvýšila transparentnosť údajov o rozdieloch v dôchodkoch tak pre jednotlivcov, ako aj na úrovni krajín tak, že pokročí vo svojich politických opatreniach týkajúcich sa systémov sledovania dôchodkov a prehľadov dôchodkov.

(6) V správe skupiny expertov na vysokej úrovni v oblasti dôchodkov z decembra 2019 bolo členským štátom odporučené, aby zaujali dlhodobý a komplexný prístup k rozvoju viacpilierových dôchodkových systémov, pričom správa obsahovala odporúčania pre inštitúcie EÚ, členské štáty, poskytovateľov dôchodkov a sociálnych partnerov týkajúce sa toho, ako tento cieľ dosiahnuť.

(7) V správe fóra na vysokej úrovni pre úniu kapitálových trhov z júna 2020 sa upozorňuje, že riziká neprimeranosti dôchodkov predstavujú pre členské štáty politickú a rozpočtovú výzvu, a odporúča sa, aby Komisia i) vypracovala prehľad na meranie pokroku členských štátov v oblasti primeranosti a udržateľnosti dôchodkov; ii) podporila vypracovanie systémov sledovania dôchodkov pre jednotlivcov a iii) podporila zavedenie systémov automatickej registrácie s cieľom zabezpečiť primerané dôchodkové pokrytie vo všetkých členských štátoch.

(8) Ďalšie vstupy do tejto problematiky poskytli štúdia z roku 2021 o najlepších postupoch týkajúcich sa automatickej registrácie, ktorá bola vypracovaná v mene Európskej komisie, a technické poradenstvo Európskeho orgánu pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov o najlepších postupoch pre systémy sledovania dôchodkov a prehľady dôchodkov spolu s dodatočnými technickými vstupmi do preskúmaní zo septembra 2025, ktoré prebehli v rámci únie úspor a investícií.

(9) Správa o primeranosti dôchodkov za rok 2024, ktorú spoločne vypracovali Európska komisia a Výbor pre sociálnu ochranu, a správa o starnutí obyvateľstva za rok 2024, ktorá obsahuje projekcie verejných výdavkov súvisiacich so starnutím obyvateľstva v nasledujúcich desaťročiach a ktorú spoločne vypracovali Európska komisia a Výbor pre hospodársku politiku, informujú Komisiu o súčasnej a budúcej primeranosti dôchodkov a o kľúčových výzvach v celej EÚ, resp. o udržateľnosti verejných financií.

(10) V zásade 15 Európskeho piliera sociálnych práv sa stanovuje, že pracovníci a samostatne zárobkovo činné osoby majú právo na dôchodok úmerný ich príspevkom, ktorý zabezpečuje primeraný príjem, a že ženy a muži majú rovnaké príležitosti nadobudnúť dôchodkové práva.

(11) Odporúčanie Rady z 8. novembra 2019 ([1]) o prístupe k sociálnej ochrane pre pracovníkov a samostatne zárobkovo činné osoby obsahuje odporúčanie, aby členské štáty zabezpečili transparentnosť podmienok a pravidiel systémov sociálnej ochrany a aby jednotlivci mali bezplatný prístup k aktualizovaným, komplexným, používateľsky ústretovým a jasne zrozumiteľným informáciám o individuálnych nárokoch a povinnostiach. Členským štátom sa takisto odporúča, aby v prípade potreby zjednodušili administratívne požiadavky pre pracovníkov, samostatne zárobkovo činné osoby a zamestnávateľov, pokiaľ ide o prístup k sociálnej ochrane a jej využívanie.

(12) Keďže plánovanie odchodu do dôchodku môže byť sťažené v dôsledku nízkej finančnej gramotnosti a kognitívnych a behaviorálnych predsudkov, treba prijať opatrenia na podporu finančného vzdelávania a transparentnosti dôchodkov. Prieskum Eurobarometra z júla 2023 odhalil takéto predsudky u značnej časti obyvateľstva. V záveroch Rady zo 14. mája 2024 boli členské štáty a Komisia vyzvané, aby prijali rozsiahle opatrenia na zvýšenie finančnej gramotnosti v EÚ, okrem iného s cieľom umožniť ľuďom, aby sa pripravili na budúcnosť a investovali do nej. V reakcii na túto výzvu Komisia 30. septembra 2025 uverejnila stratégiu v oblasti finančnej gramotnosti, v ktorej sa stanovujú iniciatívy, ktorých cieľom je umožniť ľuďom, aby v oblasti dlhodobého plánovania – vrátane plánovania odchodu do dôchodku – dokázali prijímať informovanejšie rozhodnutia.

(13) Popri opatreniach v oblasti finančného vzdelávania bude potrebné dať ľuďom k dispozícii účinné informačné nástroje, ktoré im umožnia zapojiť sa do finančného plánovania odchodu do dôchodku. Mnohí Európania nemajú k dispozícii údaje a nástroje na to, aby mohli sledovať svoje dôchodkové nároky, ktoré sú čoraz viac rozptýlené v rôznych systémoch a krajinách, čo sťažuje prijímanie informovaných rozhodnutí o kariére, odchode do dôchodku a potrebách v oblasti sporenia. Zvyšovanie informovanosti o vplyve kariérnych rozhodnutí, ako sú prerušenia kariéry a zamestnanie na čiastočný úväzok, na vek odchodu do dôchodku a mieru úspor by príjemcom, najmä ženám, umožnilo prijímať informované rozhodnutia. Podporiť transparentnosť a informovanosť by pomohol vnútroštátny systém sledovania dôchodkov, teda digitálny nástroj poskytujúci konsolidovaný prehľad o nadobudnutých nárokoch a v ideálnom prípade aj o predpokladaných dôchodkových dávkach zo všetkých zdrojov, ktorý by zároveň mohol pomôcť vybudovať dôveru v dôchodkové systémy, čím by sa jednotlivcom umožnilo lepšie posúdiť budúcu primeranosť ich dôchodkových príjmov a prijímať informované rozhodnutia. Hoci špecializované online informačné platformy pre dôchodkové nároky existujú vo väčšine členských štátov, tieto platformy sa často obmedzujú na verejné dôchodky a chýbajú v nich informácie o komplexnom pokrytí z doplnkových dôchodkových systémov. Systém sledovania dôchodkov, ktorý obsahuje komplexné informácie o všetkých pilieroch a poskytovateľoch, v súčasnosti poskytuje len niekoľko členských štátov.

(14) Členské štáty by mali svojim obyvateľom dať k dispozícii komplexný systém sledovania dôchodkov. Cieľom je vyplniť medzeru v informáciách o dôchodkoch a umožniť jednotlivcom, aby dokázali posúdiť – a v prípade potreby aj zlepšiť – svoju súčasnú a budúcu primeranosť dôchodkových príjmov. Technické poradenstvo orgánu EIOPA zahŕňa osvedčené postupy v oblasti koncipovania, správy a zavádzania vnútroštátnych systémov sledovania dôchodkov. Aby bol systém sledovania dôchodkov účinný, ústredným prvkom jeho fungovania musí byť používateľ, takže systém musí zohľadňovať potreby a kognitívne predsudky priemerného jednotlivca. Znamená to aj to, že informácie musia byť prezentované jednoduchým a zrozumiteľným spôsobom a jednoduchým jazykom a systém musí byť postavený na viacvrstvovom prístupe, v rámci ktorého sú základné informácie prednostne uvedené hneď na úvodnej stránke. Používateľom, ktorí majú snahu dozvedieť sa viac, by sa mali poskytovať aj podrobnejšie informácie o budúcich dávkach. Členské štáty by mali takisto zabezpečiť, aby ich systém sledovania dôchodkov spĺňal požiadavky Európskeho aktu o prístupnosti [smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/882 ([2])] a smernice o prístupnosti webových sídel [smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2102 ([3])].

([1]) Odporúčanie Rady z 8. novembra 2019 o prístupe k sociálnej ochrane pre pracovníkov a samostatne zárobkovo činné osoby (Ú. v. EÚ C 387, 15.11.2019, s. 1).

([2]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/882 zo 17. apríla 2019 o požiadavkách na prístupnosť výrobkov a služieb (Ú. v. EÚ L 151, 7.6.2019, s. 70, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/882/oj).

([3]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2102 z 26. októbra 2016 o prístupnosti webových sídel a mobilných aplikácií subjektov verejného sektora (Ú. v. EÚ L 327, 2.12.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2016/2102/oj).

(15) Európska komisia podporuje rozvoj Európskej služby sledovania dôchodkov (ETS), čo je celoeurópska platforma, ktorá má slúžiť ako centrálny uzol prepájajúci jednotlivé vnútroštátne systémy sledovania dôchodkov v celej EÚ. Služba ETS by mala mobilným pracovníkom umožniť, aby získali prehľad o svojich dôchodkových nárokoch bez ohľadu na členský štát, v ktorom im vznikli. Predpokladom účinného cezhraničného sledovania dôchodkov je, aby bol vnútroštátny systém sledovania dôchodkov zriadený a navrhnutý, resp. upravený tak, aby bol technicky interoperabilný a mal oprávnenie na výmenu údajov so službou ETS.

(16) Demografické trendy, vplyv technologického vývoja na zamestnanosť a nové formy práce sú pre primeranosť a udržateľnosť dôchodkových systémov v celej EÚ čoraz väčšou výzvou. Priemerný verejný dôchodok v EÚ ako percentuálny podiel priemernej hrubej mzdy sa bude v nasledujúcich desaťročiach znižovať. V rámci EÚ však existujú značné rozdiely v štruktúre dôchodkových systémov, ako aj v dôchodkových nárokoch medzi rôznymi vekovými skupinami, pohlaviami, odvetviami, úrovňami príjmov, trvaním zamestnania a voľbou profesie. Z toho vyplýva, že primeranosť dôchodkov v rámci celej populácie je nerovnomerná.

(17) Vzhľadom na demografické tlaky došlo vo väčšine členských štátov k reformám dôchodkových systémov, čo môže v mnohých prípadoch viesť k nižším mieram náhrady dôchodkov z verejných zdrojov. Napriek niekoľkým reformám, ktoré zvyšujú udržateľnosť systému, sa verejné dôchodkové systémy v mnohých členských štátoch naďalej ocitajú pod tlakom. Medzitým dochádza k situácii, keď pri podpore verejných dôchodkových systémov čoraz významnejšiu úlohu zohrávajú zamestnanecké a osobné dôchodkové systémy, keďže cieľom je zabezpečiť, aby dôchodcovia mali primeraný dôchodkový príjem a aby sa zároveň zachovala udržateľnosť systému. Doplnkové dôchodky sú však v mnohých členských štátoch stále nedostatočne rozvinuté a miera ich využívania sa u obyvateľstva líši v dôsledku spoločného pôsobenia viacerých faktorov, ako sú rozdiely v schopnosti sporiť, nedostatočná finančná gramotnosť a transparentnosť a nedostatočná dôvera v schopnosť sektora doplnkových dôchodkov dosiahnuť čistý reálny rast úspor. Prístup k dôchodkovému poisteniu zamestnancov závisí od druhu pracovnej zmluvy, odvetvia zamestnania a veľkosti zamestnávateľa, ako aj od sily systémov kolektívneho vyjednávania a sociálneho dialógu vedeného o tejto problematike. V snahe uľahčiť prístup k doplnkovým dôchodkom by sa malo vyvinúť úsilie prostredníctvom komplexného prístupu, ktorý by zohľadňoval rôzne skupiny obyvateľstva.

(18) Keďže zodpovednosť za organizáciu dôchodkových systémov nesú členské štáty, cieľom tohto odporúčania je poskytnúť usmernenia týkajúce sa zavedenia a, ak je to relevantné a potrebné, preskúmania systémov sledovania dôchodkov, prehľadov dôchodkov a rámcov automatickej registrácie. Cieľom je zvýšiť informovanosť jednotlivcov o ich očakávanom celkovom dôchodkovom príjme, ktorý vyplýva zo všetkých dôchodkových pilierov, pomôcť im lepšie sa pripraviť na odchod do dôchodku a zlepšiť schopnosť členských štátov posúdiť a preskúmať udržateľnosť a primeranosť ich dôchodkových systémov, a to aj v rozličných demografických skupinách. V odporúčaní sa zohľadňujú názory a odporúčania zainteresovaných strán zozbierané prostredníctvom konzultácií, ako aj dôkazy o sociálno-ekonomických vplyvoch systémov sledovania dôchodkov, prehľadov dôchodkov a automatickej registrácie.

(19) Vo viacerých členských štátoch zohrávajú pri správe a navrhovaní zamestnaneckých dôchodkových fondov zásadnú úlohu sociálni partneri, ktorí tak uplatňujú svoju autonómiu a výsady v oblasti kolektívneho vyjednávania. Tento model spoločnej zodpovednosti založený na sociálnom dialógu sa ukázal ako vysoko účinný pri zaisťovaní poskytovania stabilného zamestnaneckého dôchodkového zabezpečenia. Preukázalo sa, že podporuje zodpovednosť pracovníkov a zamestnávateľov a posilňuje dlhodobú udržateľnosť, primeranosť, efektívnosť a transparentnosť zamestnaneckých dôchodkových fondov, ako aj ich zosúladenie s hospodárskymi a sociálnymi záujmami pracovníkov aj zamestnávateľov. V niektorých členských štátoch, v ktorých sú zamestnanecké dôchodkové systémy menej rozvinuté, prispievajú zamestnávatelia svojim pracovníkom na ich osobné dôchodky rovnakou sumou, ako sú príspevky zamestnancov. Tento príspevok sa odzrkadľuje v mzdovom balíku pracovníkov a slúži na zvýšenie dôchodkových príjmov.

(20) Informovanie verejnosti o potrebách dôchodkovej reformy a jej vplyve môže byť dôveryhodné len vtedy, ak je objektívne a založené na spoľahlivých údajoch. Pri koncipovaní dlhodobých dôchodkových reforiem je nevyhnutné, aby členské štáty dokázali pri prijímaní politických rozhodnutí vychádzať z komplexných a dostatočne na budúcnosť zameraných informácií o verejných aj doplnkových dôchodkoch. Hoci však väčšina členských štátov zhromažďuje popri rozsiahlych údajoch o verejných dôchodkoch aj štatistické údaje o doplnkových dôchodkových fondoch a ich členoch, len málo členských štátov má k dispozícii údaje a nástroje na systematické monitorovanie celkovej primeranosti a udržateľnosti svojich viacpilierových dôchodkových systémov.

(21) Účelom prehľadov dôchodkov je pomôcť členským štátom v tom, aby dokázali monitorovať zmeny v dôchodkovom krytí, primeranosti a udržateľnosti v rámci svojich viacpilierových systémov, a dať im možnosť, aby svoje dôchodkové reformy podporili presnými a dôveryhodnými údajmi. Takýto komplexný prehľad by členským štátom umožnil navrhnúť komplexné dôchodkové a sociálne reformy a zároveň by zaručoval fiškálnu udržateľnosť a primeranosť a uľahčil objektívnu verejnú diskusiu o potrebách a vplyvoch reforiem.

(22) Pri vypracúvaní takýchto prehľadov orgán EIOPA navrhuje použiť rovnaké ukazovatele ako v trojročných správach o starnutí obyvateľstva, resp. o primeranosti dôchodkov a v ročnom Monitore udržateľnosti dlhovej služby Európskej komisie. Tieto ukazovatele by bolo potrebné doplniť kľúčovými informáciami o prínose zamestnaneckých a osobných dôchodkov k primeranosti dôchodkov aj udržateľnosti systému. Pokrytie a presnosť údajov o dôchodkoch by sa mohli časom zlepšiť, ak by rôzne vnútroštátne orgány zapojené do dohľadu nad poskytovateľmi dôchodkov zhromažďovali relevantné údaje a zabezpečili, aby sa tieto údaje dostávali do ústrednej databázy. Príslušné údaje by sa týkali rozčlenených informácií o príspevkoch a vzniknutých nárokoch budúcich aj súčasných dôchodcov. Členské štáty by mohli zároveň oceniť, ak by dochádzalo k výmene osvedčených postupov týkajúcich sa prioritizácie a zberu údajov.

(23) Presnosť projekcií by sa zvýšila, ak by boli k dispozícii informácie o faktoroch, ako sú aktíva, záväzky, príspevky, výnosy a poplatky, ako aj údaje o rodovej a vekovej štruktúre poberateľov doplnkových dôchodkov. Členské štáty sa vyzývajú, aby zlepšili kvalitu svojich údajov o doplnkových dôchodkoch a ich monitorovanie a aby spolupracovali s Komisiou a ostatnými členskými štátmi na vytvorení nástroja, ktorý poskytne komplexný prehľad o súčasnej a budúcej primeranosti a udržateľnosti dôchodkových systémov. Používaním rovnakých vymedzení pojmov a klasifikácií ako v správe o starnutí obyvateľstva, resp. v správe o primeranosti dôchodkov by sa napomohlo porovnateľnosti údajov, ktoré sú sprístupnené v prehľadoch dôchodkov členských štátov. Pracovné skupiny, ktoré tieto správy vypracúvajú, by mohli v prípade potreby vypracovať ďalšie vymedzenia pojmov, predpoklady, metodiky, usmernenia a taxonómie, čím by sa zabezpečilo, že zaťaženie spojené s podávaním správ bude minimálne. V súlade s úlohou, ktorú Európskej komisii a členským štátom v inkluzívnom formáte pridelila Euroskupina, by zostavenie vnútroštátnych dôchodkových ukazovateľov v prehľade dôchodkov EÚ umožnilo členským štátom porovnávať svoje vnútroštátne dôchodkové výsledky s údajmi ostatných členských štátov a inšpirovať sa osvedčenými postupmi vedúcimi k vysokej primeranosti dôchodkov a fiškálnej udržateľnosti.

(24) Napriek predpokladanému poklesu primeranosti dôchodkov v prípade, že by politika zostala nezmenená, nízka účasť v dobrovoľných doplnkových dôchodkových systémoch a pomerne nízka suma úspor domácností v dlhodobých sporiacich a investičných produktoch – v porovnaní s ich finančným majetkom ušetreným formou bankových vkladov – poukazujú na to, že súčasná motivácia nie je dostatočne presvedčivá na to, aby mnohých jednotlivcov prinútila konať. V tejto súvislosti môžu pomôcť systémy automatickej registrácie.

(25) Automatická registrácia znamená, že jednotlivci sú automaticky zaregistrovaní do doplnkového dôchodkového systému, pričom im je poskytnutá možnosť odhlásiť sa. Ide o odchýlku od prístupu „opt-in“, v rámci ktorého sa vyžaduje, aby o svojej účasti jednotlivec aktívne rozhodol. Automatická registrácia sa ukázala ako úspešná pri zvyšovaní miery účasti na dôchodkovom sporení v krajinách, v ktorých bola zavedená. Zvyčajne sa používa v rámci dôchodkového poistenia zamestnancov, ale mohlo by prichádzať do úvahy aj v iných situáciách, napríklad pri samostatne zárobkovo činných osobách.

(26) Členské štáty by mali zaviesť nevyhnutný právny rámec, aby umožnili automatickú registráciu. Na vytvorenie priaznivého prostredia by mali minimálne: i) určiť populáciu, ktorá by spĺňala podmienky automatickej registrácie; ii) rozhodnúť o časových intervaloch, v ktorých by bolo možné sa zo systému odhlásiť a opätovne sa doň zaregistrovať; iii) určiť oprávnené dôchodkové systémy a iv) navrhnúť štandardný dôchodkový plán. Členské štáty by takisto museli zabezpečiť, aby príslušné vnútroštátne orgány disponovali kapacitou vykonávať dohľad nad tým, ako sa investujú a spravujú úspory automaticky zaregistrovaných účastníkov, a zároveň by museli zabezpečiť, aby náklady zostávali primerané ponúkanej návratnosti.

(27) Mechanizmy automatickej registrácie by sa mali zaviesť tak, aby sa zachovala integrita dobre fungujúcich vnútroštátnych verejných alebo doplnkových dôchodkových systémov. Nemali by znevýhodňovať účastníkov existujúcich zamestnaneckých dôchodkových systémov, oslabovať povinnú účasť pracovníkov v zamestnaneckých systémoch, ak takáto povinná účasť existuje, ani oslabovať vnútroštátne mechanizmy solidarity. Skúsenosti z rôznych krajín odhalili koncepčné prvky, ktoré ovplyvňujú účinnosť automatickej registrácie. V snahe podporiť zavádzanie automatickej registrácie a zabezpečiť jej úspešné fungovanie sa členské štáty vyzývajú, aby sa inšpirovali týmito najlepšími postupmi a aby si ich prípadne prispôsobili konkrétnym podmienkam svojej krajiny.

(28) V snahe zlepšiť primeranosť dôchodkov a riešiť rozdiely v dôchodkoch medzi rôznymi skupinami obyvateľstva, odvetviami zamestnanosti a druhmi pracovných zmlúv by mala byť na automatickú registráciu oprávnená čo najširšia časť obyvateľstva.

(29) Skúsenosti z minulosti ukázali, že účinnosť automatickej registrácie pri zvyšovaní účasti na doplnkových dôchodkových systémoch sa zvyšuje, ak sa pri jej zavádzaní poskytne dostatočný čas na informačnú osvetu, rozsiahle konzultácie so sociálnymi partnermi a zainteresovanými stranami, ako sú finanční sprostredkovatelia, a na navrhnutie účinných komunikačných kampaní na účely informovania verejnosti. Zlepšiť chápanie potenciálnych účastníkov systému by zároveň mohli aj synergie so systémami sledovania dôchodkov a programami finančného vzdelávania a informovanosti. V snahe zabezpečiť praktické skúsenosti a znížiť záťaž spojenú s prispôsobovaním systému by členské štáty mohli zvážiť postupné zavádzanie automatickej registrácie vo fázach, napríklad postupným zameraním sa na konkrétne typy zamestnávateľov a oprávnených osôb alebo tak, že by sa postupom času umožnilo zvyšovanie sadzieb príspevkov. Ak by sa začalo relatívne nízkou mierou príspevkov, ktorá by sa časom postupne zvýšila na úroveň potrebnú na dosiahnutie cieľa primeranosti dôchodkov, mohlo by to zároveň pomôcť vytvoriť situáciu, keď by účastníci systém akceptovali, takže by sa obmedzil počet odhlásení zo systému, najmä v počiatočných fázach jeho zavádzania.

(30) Zamestnávatelia, ktorí chcú alebo musia začať s automatickou registráciou, najmä tí relatívne menší, sa môžu ocitnúť pred administratívnymi a prevádzkovými problémami, keď začnú registrovať pracovníkov do existujúcich doplnkových dôchodkových systémov alebo keď začnú vytvárať vlastné zamestnanecké dôchodkové systémy. Členské štáty by preto mali zvážiť, či zamestnávateľom neposkytnúť administratívnu podporu, v prípade potreby v spolupráci so sociálnymi partnermi.

(31) Pre pracovníkov môže účasť na doplnkových dôchodkových systémoch znamenať zníženie ich súčasného disponibilného príjmu, ktorá však bude viesť k vyššiemu príjmu po odchode do dôchodku. To môže byť zaťažujúce, najmä pre zamestnancov s nízkou mzdou a mladších pracovníkov, čo môže potenciálne viesť k vyššej miere odhlásenia sa zo systému a nižšej miere účasti týchto skupín. Členské štáty by mali zvážiť cielené daňové stimuly alebo dotácie, vďaka ktorým budú účasť v systéme automatickej registrácie a zotrvanie v ňom pre tieto skupiny cenovo výhodné. Na to, aby tieto stimuly zaúčinkovali, musia byť podporené transparentnou komunikáciou a jasnými a jednoduchými postupmi. Členské štáty by tiež mohli vo všeobecnosti zvážiť, či nezaviesť daňové stimuly na podporu širokého využívania doplnkových dôchodkov, a to najmä pre vyššie spomínané skupiny. Takisto sa im dôrazne odporúča, aby akékoľvek daňové stimuly koncipovali uvážlivým a nákladovo efektívnym spôsobom s prihliadnutím na ich fiškálne dôsledky a ich vplyv na iné nástroje, ako sú sporiace a investičné účty. Ak sa členské štáty rozhodnú ponúknuť v súvislosti s využívaním doplnkových dôchodkových produktov daňové a iné zvýhodnenia, musia uverejniť podrobné informácie o vplyve daňových výdavkov na príjmy v súlade so svojimi informačnými povinnosťami podľa článku 14 smernice Rady 2011/85/EÚ ([4]) zmenenej smernicou Rady (EÚ) 2024/1265 ([5]).

(32) Štruktúra trhu práce sa výrazne líši tak v rámci jednotlivých členských štátov, ako aj medzi nimi. Pracovné zmluvy na plný úväzok na neurčitý čas existujú súbežne s neštandardnými pracovnými zmluvami a samostatnou zárobkovou činnosťou. Príjmy osôb v posledných dvoch kategóriách zamestnania sa môžu časom meniť a môžu sa vyznačovať častými obdobiami bez príjmu, čo znamená, že nemusia byť vhodné na pravidelné prispievanie do dôchodkového systému. V snahe zabezpečiť, aby všetci ľudia mali možnosť doplniť svoje zákonné dôchodky a aby mohli využívať mechanizmy automatickej registrácie, by členské štáty mali zvážiť, či týmto dvom kategóriám osôb neposkytnúť osobitný režim zaobchádzania, resp. osobitné opatrenia, napríklad väčšiu flexibilitu, pokiaľ ide o frekvenciu a výšku ich príspevkov do doplnkových dôchodkových systémov.

(33) Keďže povinnosť uhrádzať určité príspevky na doplnkové dôchodky nemusí vyhovovať všetkým skupinám obyvateľstva, resp. pre nich nemusí byť cenovo dostupná, mohla by pre nich byť k dispozícii možnosť odhlásenia sa zo systému a opätovnej registrácie doň. Mali by tak možnosť vystúpiť zo systémov automatickej registrácie a neskôr do nich opätovne vstúpiť. Táto možnosť by zvýšila akceptáciu systému a dôveru v neho. Členské štáty by mohli rozhodnúť o tom, ako často by táto možnosť bola k dispozícii, aby sa dosiahla rovnováha medzi cieľom maximalizácie účasti a stability systému a cieľom poskytnúť ľuďom možnosť voľby. Členským štátom sa odporúča, aby stanovili jasné kritériá oprávnenosti a dobre navrhnuté možnosti odhlásenia sa zo systému a opätovnej registrácie doň.

([4]) Smernica Rady 2011/85/EÚ z 8. novembra 2011 o požiadavkách na rozpočtové rámce členských štátov (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([5]) Smernica Rady (EÚ) 2024/1265 z 29. apríla 2024, ktorou sa mení smernica 2011/85/EÚ o požiadavkách na rozpočtové rámce členských štátov (Ú. v. EÚ L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

(34) Niektorí ľudia nemusia mať informácie a finančné zručnosti potrebné na to, aby dokázali prijať rozhodnutie o dlhodobých investíciách. Zároveň pre nich môže byť náročné zvoliť si medzi rôznymi možnosťami investičného profilu, z ktorých každá poskytuje inú kombináciu očakávanej návratnosti a rizika. V snahe zabrániť tomu, aby ľudia v procese automatickej registrácie museli prijímať príliš veľa rozhodnutí a nadmerne zložité rozhodnutia, by členské štáty mali ponúknuť štandardné riešenia spolu s obmedzeným počtom možností týkajúcich sa prvkov, ako sú sadzby príspevkov, oprávnené investičné plány alebo produkty, investičné stratégie a mechanizmy vyplácania nasporených prostriedkov, a zároveň zabezpečiť dosiahnutie primeraných dôchodkových príjmov a cieľov primeranosti dôchodkov, keďže zo skúseností vyplýva, že väčšina pracovníkov, ktorí sú automaticky zaregistrovaní, má tendenciu prijímať štandardné ponuky a zotrvávať pri nich.

(35) Najmä pri nutnosti výberu medzi rôznymi investičnými profilmi majú mnohí ľudia – vzhľadom na význam dôchodkových príjmov pre sociálnu ochranu – tendenciu vyberať si konzervatívne investičné profily, často s určitou formou kapitálovej ochrany. V závislosti od toho, ako je takáto kapitálová ochrana koncipovaná, však môže byť nákladná a obmedzovať potenciálne zvyšovanie hodnoty dôchodkových úspor počas dlhých investičných období. Rastový potenciál poskytujú investičné stratégie meniace sa počas životného cyklu, v rámci ktorých dochádza k zmene alokácie investícií z tých rizikovejších na viac konzervatívnejšie v nadväznosti na to, ako sa účastníci blížia k veku odchodu do dôchodku, pričom tieto stratégie zároveň obsahujú automatické zmierňovanie rizika, takže môžu vyhovovať potrebám väčšiny účastníkov. Členským štátom sa odporúča, aby tieto investičné stratégie považovali pri výbere svojich štandardných plánov za najvhodnejšie. Účastníci by však mali mať možnosť vybrať si aj iné možnosti, resp. prejsť v priebehu svojej kariéry na iné investičné stratégie.

(36) V snahe zlepšiť primeranosť dôchodkov a s prihliadnutím na to, že každý jednotlivec sa o registrácii, resp. opätovnej registrácii do dôchodkových systémov rozhoduje v inom momente svojej kariéry či života, by ľudia mali mať možnosť navýšiť minimálne príspevky formou dobrovoľných platieb.

(37) Prostredie doplnkových dôchodkových produktov a iných dôchodkových úspor sa v rámci EÚ výrazne líši a presahuje samotné zamestnanecké dôchodkové systémy, ktoré spravujú inštitúcie zamestnaneckého dôchodkového zabezpečenia (IZDZ), ktoré sú regulované na úrovni EÚ. Vo viacerých členských štátoch majú zamestnanecké dôchodkové plány aj formu poistných produktov a osobných dôchodkových produktov, pričom v niekoľkých členských štátoch využívajú určité cezhraničné spoločnosti na to, aby svojim pracovníkom poskytli dôchodkový plán, aj celoeurópsky osobný dôchodkový produkt (PEPP). Všetky takéto systémy zahŕňajú spoločné príspevky od zamestnávateľov a pracovníkov. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby každé riešenie, ktoré si zvolia ako riešenie oprávnené z hľadiska automatickej registrácie, dokázalo z dlhodobého hľadiska prinášať sporiteľom výhody. Na tento účel sa odporúča, aby členské štáty vyberali dôchodkové produkty oprávnené na automatickú registráciu na základe svojho potenciálu splniť požadované politické ciele, v prípade potreby po konzultácii so sociálnymi partnermi a zainteresovanými poskytovateľmi. Pri poskytovaní daňových stimulov a/alebo dotácií zamestnávateľom a pracovníkom by členské štáty mali navyše poskytovať rovnaké daňové stimuly a dotácie na akýkoľvek porovnateľný produkt. Členské štáty by mali odstrániť daňové a iné vnútroštátne prekážky s cieľom uľahčiť cezhraničné investície a fungovanie dôchodkových fondov, a tým podporiť väčšiu integráciu trhu EÚ s dôchodkami, aby sa lepšie prejavil rozmer jednotného trhu.

(38) V snahe maximalizovať pokrytie by štandardné plány mali byť otvorené pre všetkých pracovníkov a samostatne zárobkovo činné osoby vrátane tých, ktorí pracujú v hospodárskych odvetviach alebo kategóriách, na ktoré sa nevzťahujú zamestnanecké dôchodkové systémy zriadené na základe dohôd sociálnych partnerov. Pracovníci môžu počas svojej kariéry meniť pracovné miesta, presúvať sa medzi hospodárskymi odvetviami alebo cez hranice alebo pracovať na základe rôznych druhov zmlúv, na ktoré sa nemusí vzťahovať doplnkový dôchodkový plán. Členské štáty by mali zvážiť, či by títo jednotlivci mali naďalej prispievať do dôchodkového plánu, v ktorom boli predtým registrovaní, alebo či by sa mali zaregistrovať do štandardného dôchodkového plánu, resp. do akéhokoľvek iného oprávneného dôchodkového produktu podľa vlastného uváženia. V druhom spomínanom prípade by členské štáty mali zvážiť, či by pracovníci mali mať právo presunúť nároky na dôchodok do nového systému – a ak áno, za akých podmienok.

(39) Členské štáty by mali pravidelne posudzovať, ako dobre funguje rámec automatickej registrácie, a mali by zaviesť primeraný mechanizmus dohľadu nad oprávnenými produktmi alebo nástrojmi a ich poskytovateľmi. Orgány dohľadu by mali byť schopné monitorovať výkonnosť príslušných nástrojov dôchodkového sporenia, pričom v prípade potreby a v počiatočnom štádiu by mali mať právomoc zasiahnuť s cieľom zabezpečiť, aby sa doplnkovým dôchodkovým systémom darilo účinne zlepšovať dôchodkový príjem a aby sa práva účastníkov zachovávali v priebehu času. Účinný dohľad môže zvýšiť dôveru v systém a obmedziť mieru odhlasovania sa zo systému.

(40) V niektorých krajinách majú zamestnávatelia povinnosť automaticky registrovať svojich pracovníkov do systému. Niektoré krajiny, ktoré zaviedli toto opatrenie, zriadili verejný orgán, ktorý je zodpovedný za správu dôchodkového sporenia a ktorý zohráva určitú úlohu pri investovaní dôchodkových úspor. Tieto opatrenia majú potenciál výrazne zvýšiť účasť v systéme. Členské štáty by mali posúdiť, či spĺňajú podmienky potrebné na účinné vykonávanie takýchto opatrení.

(41) Toto odporúčanie nemá vplyv na právomoci členských štátov organizovať a koncipovať svoje vlastné vnútroštátne dôchodkové systémy. Týmto odporúčaním sa neobmedzuje autonómnosť sociálnych partnerov, ak zodpovedajú za zriaďovanie a riadenie dôchodkových systémov. Toto odporúčanie by preto nemalo mať vplyv na vnútroštátne sociálne a pracovné právo týkajúce sa organizácie dôchodkových systémov a systémov kolektívneho vyjednávania,

PRIJALA TOTO ODPORÚČANIE:

Článok 1

Predmet úpravy

1. Toto odporúčanie sa týka posilnenia dôchodkových systémov prostredníctvom rozvoja systémov sledovania dôchodkov pre jednotlivcov, prehľadov dôchodkov a zavedenia automatickej registrácie do doplnkových dôchodkových systémov. Zahŕňa opatrenia na podporu ľudí pri prijímaní informovaných rozhodnutí v rámci plánovania ich dôchodkových úspor a na podporu členských štátov pri prijímaní informovaných rozhodnutí o primeranosti a udržateľnosti dôchodkov. Stanovujú sa v ňom aj opatrenia na zvýšenie primeranosti a udržateľnosti dôchodkov prostredníctvom väčšej účasti v doplnkových dôchodkových systémoch.

2. Týmto odporúčaním nie je dotknuté právo členských štátov určiť základné zásady svojich systémov sociálnej ochrany vrátane dôchodkových systémov a rôzne formy vnútroštátnych postupov v oblasti pracovnoprávnych vzťahov a sociálneho dialógu.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto odporúčania sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. Zákonné dôchodky sú dôchodkové systémy založené na právnych predpisoch, ktoré spravuje verejná správa.

2. Doplnkové dôchodky sú zamestnanecké a osobné dôchodkové systémy, ktoré vo všeobecnosti poskytujú dodatočný dôchodkový príjem k zákonným dôchodkom.

3. Dôchodkové poistenie zamestnancov sú kolektívne dôchodkové systémy spojené s pracovnoprávnym vzťahom, obvykle na základe zmluvných dohôd medzi zamestnávateľmi a zamestnancami, alebo spojené s odbornou činnosťou.

4. Osobné dôchodkové plány sú nástroje dôchodkového sporenia, ktoré sú obvykle založené na zmluve medzi individuálnym sporiteľom a poskytovateľom finančných služieb s výslovným cieľom poskytovať príjem počas dôchodku.

5. Systém sledovania dôchodkov (SSD) je digitálny nástroj, obvykle zabezpečený webový portál alebo mobilná aplikácia, ktorý jednotlivcom poskytuje prehľad o ich individuálnych nadobudnutých dôchodkových nárokoch a prognózy budúcich dávok v rámci dôchodkových systémov, ktorých je jednotlivec členom alebo poberateľom.

6. Prehľad dôchodkov poskytuje členským štátom komplexný prehľad ich dôchodkových systémov, ktorý zahŕňa ukazovatele súčasných a budúcich dôchodkových nárokov na súhrnnej úrovni členského štátu a pre všetky zdroje dôchodkových príjmov, najmä zákonné, zamestnanecké a osobné dôchodky, s cieľom umožniť im identifikovať nedostatky v primeranosti a udržateľnosti dôchodkov.

7. Automatická registrácia znamená, že ľudia sú automaticky zaregistrovaní do doplnkových dôchodkových plánov, pričom v stanovených lehotách majú možnosť odhlásiť sa z nich.

8. Primeranosť dôchodkov odkazuje na ciele, ktorými je zabezpečiť, aby dôchodkové systémy i) chránili starších ľudí pred chudobou, ii) zachovávali úroveň príjmov pri odchode do dôchodku, iii) umožňovali ľuďom stráviť primeranú časť života na dôchodku. Doplnkové dôchodky prispievajú predovšetkým k druhému cieľu, ktorým je udržanie príjmu.

Článok 3

Prispôsobenie vnútroštátnym podmienkam

Bez toho, aby boli dotknuté existujúce postupy v oblasti pracovnoprávnych vzťahov a sociálneho dialógu alebo právomoci členských štátov organizovať a koncipovať svoje vnútroštátne dôchodkové systémy, sa členským štátom odporúča, aby pri vykonávaní opatrení uvedených v tomto odporúčaní podľa potreby zapojili sociálnych partnerov a príslušné zainteresované strany, ako sú poskytovatelia dôchodkov a organizácie zastupujúce poberateľov, a konzultovali s nimi, a to v súlade so zavedenou vnútroštátnou praxou a štruktúrou daného vnútroštátneho dôchodkového systému. Členské štáty sa zároveň vyzývajú, aby sa inšpirovali osvedčenými postupmi uplatňovanými v iných členských štátoch a aby tieto postupy podľa potreby prispôsobili svojim vnútroštátnym podmienkam.

KAPITOLA I

NÁSTROJE NA MONITOROVANIE DÔCHODKOV

ODDIEL I

Sledovanie dôchodkov

Článok 4

Vytvorenie komplexného systému na sledovanie dôchodkov

1. Európska komisia odporúča, aby členské štáty vytvorili službu sledovania dôchodkov (SSD). SSD by mala byť jedinou celoštátnou službou, ktorá by bola bezplatne prístupná pre všetkých jednotlivcov a ktorá by im poskytovala prehľad o ich individuálnych nadobudnutých dôchodkových nárokoch v rôznych systémoch, v ktorých sú alebo boli zaregistrovaní. SSD by mala pokrývať zákonné dôchodky, zamestnanecké dôchodkové systémy a osobné dôchodkové produkty, ak je to relevantné, a to prostredníctvom postupného rozširovania svojho rozsahu pôsobnosti, ak to bude potrebné. V snahe posilniť postavenie jednotlivcov pri ich finančnom plánovaní by služba navyše mala poskytovať projekcie potenciálnych budúcich dôchodkových príjmov zo všetkých ich dôchodkových systémov.

2. Rozhranie SSD by malo byť používateľsky ústretové. Mali by v ňom byť zohľadnené potreby rozličných vekových skupín a systém by mal poskytovať jasné a zrozumiteľné informácie prispôsobené potrebám priemerného používateľa. Členské štáty by mali zvážiť využívanie viacvrstvového rozhrania, v rámci ktorého by sa ako prvé zobrazovali najzákladnejšie informácie o dôchodkových nárokoch a jednoduché projekcie budúcich dávok, po čom by nasledovala možnosť zobraziť podrobnejšie informácie. Podrobnejšie informácie by mohli zahŕňať napríklad rôzne scenáre projekcií na základe rôzneho vývoja kariéry. Členské štáty by v snahe zlepšiť používateľskú skúsenosť mali navyše pravidelne vykonávať používateľské testovanie.

3. Členské štáty by mali zohľadniť rôznu úroveň digitálnych zručností medzi rôznymi skupinami obyvateľstva. V prípade potreby by mali poskytovať doplnkové informácie v nedigitálnej forme a osobné služby, čím sa zabezpečí prístup k základným dôchodkovým informáciám pre tých, ktorí nepoužívajú digitálne nástroje, vrátane osôb so zdravotným postihnutím, ktoré majú osobitné potreby v oblasti prístupnosti. Mohlo by to mať formu napríklad telefonickej podpory, poštového doručovania alebo osobného stretnutia.

Článok 5

Riadenie a financovanie

1. Členské štáty by mali vytvoriť jasnú štruktúru riadenia SSD založenú na zásadách neziskovej činnosti, nezávislosti, dôveryhodnosti a transparentnosti, čo by sa mohlo dosiahnuť napríklad zriadením verejného subjektu alebo verejno-súkromného partnerstva.

2. Členské štáty, v prípade potreby v spolupráci s odvetvím dôchodkového zabezpečenia/zainteresovanými stranami/poskytovateľmi, by mali zabezpečiť, aby na zriadenie a priebežnú prevádzku SSD bolo dostupné udržateľné financovanie.

Článok 6

Bezpečnosť údajov a interoperabilita

1. Členské štáty by mali určiť model výmeny údajov, ktorý sa má v ich vnútroštátnom SSD používať. Mali by vytvoriť povinný a komplexný rámec bezpečnosti a ochrany súkromia s cieľom zaistiť bezpečnú, jedinečnú a používateľsky ústretovú metódu digitálnej identifikácie na autentifikáciu používateľov a zaručiť vysokú úroveň ochrany osobných údajov občanov.

2. Pri koncipovaní svojich vnútroštátnych SSD by členské štáty mali zabezpečiť, aby ich technická infraštruktúra a právny rámec vrátane spoločného využívania údajov boli zlučiteľné s budúcim prepojením s európskou službou sledovania dôchodkov (ETS), čím sa podporí cezhraničná mobilita pracovnej sily v EÚ a cezhraničná výmena individuálnych údajov/informácií o dôchodkoch. Na tento účel by členské štáty mali využiť najlepšie postupy a skúsenosti existujúcich členov ETS.

ODDIEL II

Prehľady dôchodkov

Článok 7

Vytvorenie komplexných prehľadov dôchodkov

1. Členským štátom sa odporúča, aby vytvorili komplexné vnútroštátne prehľady dôchodkov na účely systematického monitorovania celkovej primeranosti a udržateľnosti svojich viacpilierových dôchodkových systémov v priebehu času, ako aj na účely monitorovania rozdielov v dôchodkoch žien a mužov. Na tento účel by členské štáty mali zhromažďovať a zverejňovať súhrnné údaje o príspevku verejných aj doplnkových dôchodkov k primeranosti dôchodkových príjmov a udržateľnosti svojho dôchodkového systému.

2. Členským štátom sa odporúča, aby využívali údaje, ktoré už boli oznámené verejným orgánom, ako je pravidelná správa o dôchodkových fondoch orgánom dohľadu alebo štatistickým úradom, aby využívali synergie so systémami sledovania dôchodkov a aby uplatňovali proporcionalitu pri výbere údajov s cieľom odstrániť nedostatky v údajoch a zlepšiť ich presnosť.

3. Pri zbere relevantných informácií by členské štáty mali zabezpečiť zachovanie dôvernosti údajov o dohľade a ochranu osobných údajov účastníkov doplnkových dôchodkových systémov.

4. Členské štáty sa vyzývajú, aby si vymieňali postupy s ostatnými členskými štátmi a Európskou komisiou s cieľom identifikovať relevantné rozmery a spôsoby získavania informácií bez toho, aby došlo k vytváraniu zbytočnej záťaže spojenej s podávaním správ.

Článok 8

Ukazovatele prehľadu

1. Členským štátom sa odporúča, aby zhromažďovali informácie o počte členov doplnkových dôchodkových systémov, ich príspevkoch a vzniknutých nárokoch v členení podľa systémov/produktov so stanovenými príspevkami a stanovenými dávkami, podľa pasív a aktív spojených s dôchodkovými systémami, ich investičných výnosov, nákladov a poplatkov, príspevkov a dávok za súhrn týchto nástrojov, ako aj podľa druhu dôchodku.

2. Členským štátom sa odporúča, aby identifikovali príslušné dôchodkové štatistické údaje, ktoré môžu pomôcť monitorovať riziká chudoby v demografických skupinách, zmeny v distribúcii príjmov v jednotlivých vekových skupinách a rodových kategóriách, zmeny v skutočnom veku odchodu do dôchodku v jednotlivých príjmových skupinách a fiškálne náklady na daňové stimuly a dotácie súvisiace s dôchodkami.

3. V snahe poskytnúť podklady pre posudzovanie a preskúmavanie existujúcich rámcov a všetkých plánovaných politických opatrení sa členské štáty vyzývajú, aby vypracovali projekcie ukazovateľov primeranosti dôchodkov a udržateľnosti v primeranom budúcom období.

Článok 9

Výmena údajov s Európskou komisiou

1. Členským štátom sa odporúča, aby štatistické údaje o dôchodkoch oznamovali Európskej komisii v súhrnnej forme. Vyzývajú sa, aby s cieľom zabezpečiť porovnateľnosť súhrnných údajov spolupracovali pri stanovovaní spoločných metodík s Európskou komisiou.

2. Európska komisia odporúča všetkým členským štátom, aby predložili na účely správy o starnutí obyvateľstva Európskej komisie a Výboru pre hospodársku politiku projekcie príspevkov a výdavkov na zamestnanecké a osobné súkromné dôchodky, ako aj údaje o príspevku zamestnaneckých a osobných dôchodkov k dôchodkovým príjmom na účely správy Európskej komisie a Výboru pre sociálnu ochranu o primeranej sociálnej ochrane v starobe, pričom použijú spoločne dohodnuté vymedzenia pojmov, metodiky a hospodárske predpoklady.

KAPITOLA II

AUTOMATICKÁ REGISTRÁCIA

Článok 10

Umožnenie automatickej registrácie

1. Členské štáty by mali umožniť a podporiť zavedenie automatickej registrácie do doplnkových dôchodkových systémov v súlade s vnútroštátnymi okolnosťami, pričom by mali rešpektovať úlohu a autonómiu sociálnych partnerov.

2. Automatická registrácia by sa mala zaviesť tak, aby sa zachovala integrita dobre fungujúcich verejných alebo doplnkových dôchodkových systémov. Nemali by sa ním znevýhodňovať účastníci existujúcich zamestnaneckých dôchodkových systémov, oslabovať povinná účasť pracovníkov v zamestnaneckých systémoch, ak takáto povinná účasť existuje, ani oslabovať vnútroštátne mechanizmy solidarity.

3. Podporné opatrenia, ako je vytvorenie právneho základu vo vnútroštátnom práve, by mali byť sprevádzané opatreniami, ktorými sa určí, kto je oprávnený na registráciu, kto môže registráciu iniciovať a aký typ dôchodkového fondu alebo dôchodkového produktu možno použiť, napríklad existujúce a – za určitých podmienok – nové zamestnanecké systémy, dostupné osobné dôchodkové produkty a celoeurópske osobné dôchodkové produkty (PEPP).

4. Členské štáty by mali zaviesť aj záruky, ktorými sa zabezpečí, aby doplnkové dôchodkové systémy mali potenciál prinášať sporiteľom z dlhodobého hľadiska prínosy a aby ich aj účinne prinášali. S týmto cieľom by mali umiestniť subjekty alebo poskytovateľov dôchodkových produktov pod dohľad a poskytnúť orgánom dohľadu kapacity a právomoci monitorovať nákladovú účinnosť príslušných doplnkových dôchodkových systémov a zasiahnuť vtedy, keď je to nevyhnutné na zabezpečenie toho, aby za vynaložené prostriedky poskytovali primeranú hodnotu.

Článok 11

Využívanie osvedčených postupov na automatickú registráciu

1. Členským štátom sa odporúča, aby v úvodnej fáze využívali osvedčené postupy. Medzi osvedčené postupy patria rozsiahle konzultácie so sociálnymi partnermi a príslušnými zainteresovanými stranami, účinné informačné kampane a nepretržité opatrenia v oblasti transparentnosti. Členské štáty môžu zvážiť aj postupné zavádzanie automatickej registrácie vo fázach, napríklad postupným zameraním sa na konkrétne typy zamestnávateľov a oprávnených jednotlivcov alebo tak, že začnú s nižšími sadzbami príspevkov, ktoré by sa následne zvýšili, čím sa jednotlivcovi umožní získať významný príspevok k jeho dôchodkovému príjmu bez toho, aby bola ohrozená cenová dostupnosť registrácie.

2. Členským štátom sa odporúča, aby zabezpečili dobre navrhnuté možnosti odhlásenia sa a opätovnej registrácie do systému, ktorých frekvencia by sa stanovila s cieľom dosiahnuť rovnováhu medzi cieľom maximalizácie účasti a stability systému a cieľom poskytnúť jednotlivcom možnosť voľby.

3. V snahe predísť tomu, aby sa ľudia cítili pri automatickej registrácii preťažení veľkým množstvom a zložitosťou rozhodnutí, v rámci osvedčeného postupu by členské štáty mali poskytnúť obmedzený počet možností pri prvkoch, ako je miera príspevkov, oprávnené investičné plány či produkty, investičné stratégie a mechanizmy vyplácania nasporených prostriedkov. Účastníci a v relevantných prípadoch aj zamestnávatelia by mali mať možnosť navýšiť svoje príspevky dodatočnými príspevkami nad úroveň minima. V možnostiach týkajúcich sa investičných stratégií by mali byť zohľadnené rôzne postoje k riziku, aby určití jednotlivci neodmietli účasť v systéme, keďže považujú štandardnú možnosť za príliš riskantnú, resp. príliš konzervatívnu, zatiaľ čo jednotlivcom, ktorí sú ochotní prijať určitú mieru rizika, sa na to ponúknu možnosti. V rámci osvedčených postupov by sa mohli podporovať stratégie meniace sa počas životného cyklu, aby sa zabezpečilo, že sa zohľadnia zmeny rizikovosti počas fázy vznikania nároku. Mechanizmy vyplácania výnosov by v ideálnom prípade zahŕňali možnosti, ktoré sporiteľom umožnia rozhodnúť sa medzi tým, či dostanú buď celoživotnú rentu alebo jednorázové vyplatenie nasporených prostriedkov, resp. kombináciu oboch možností, a to bez toho, aby to malo vplyv na existujúce vnútroštátne ustanovenia.

4. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby sa ľuďom poskytli štandardné možnosti, ktoré sa uplatnia, ak účastníci nie sú schopní alebo ochotní prijať určité rozhodnutie. Štandardné možnosti by mali byť jasné a koncipované tak, aby zabezpečovali dlhodobú stabilitu a vhodnosť pre najväčšiu skupinu účastníkov a aby zároveň zabezpečovali primeraný dôchodkový príjem v ďalšom živote účastníka. Členské štáty by mohli zvážiť, či ako štandardnú možnosť alokácie aktív nepodporiť stratégie meniace sa počas životného cyklu.

5. Členské štáty sa vyzývajú, aby zabezpečili široký a inkluzívny prístup k automatickej registrácii. Automatická registrácia by mala byť vhodná pre rôzne kariérne dráhy, mala by zahŕňať spravodlivý spôsob zaobchádzania s obdobiami, kedy dochádza k prerušeniu kariéry, čím by sa zabezpečili rovnaké príležitosti pre mužov a ženy, a mala by byť prínosná pre ľudí v rôznych fázach ich kariéry. Členské štáty by mali zvážiť, či prijmú osvedčené postupy, ako napríklad paušálne dotácie na podporu cenovej dostupnosti pre osoby s nízkym príjmom, daňové stimuly na podporu rozsiahleho využívania, dôchodkové kredity za poskytovanie starostlivosti, čím by sa pomohlo preklenúť rozdiely v dôchodkoch žien a mužov, ďalej možnosti na navýšenie príspevkov, flexibilitu v oblasti úrovne príspevkov alebo prerušenia kariéry pre osoby, ktoré majú podpísané neštandardné pracovné zmluvy, a pre opatrovateľov, ako aj vhodné podmienky na predčasné vystúpenie zo systému v prípade individuálnych potrieb.

Článok 12

Osobitné ustanovenia o automatickej registrácii v súvislosti so zamestnaním

1. Členským štátom sa odporúča, aby stanovili kritériá oprávnenosti pracovníkov, ktoré podporujú široké pokrytie a umožňujú skorý začiatok uplatňovania systému a zároveň podporujú cenovú dostupnosť.

2. Členským štátom sa odporúča, aby vo fáze zavádzania vytvorili stimuly pre zamestnávateľov a administratívnu podporu, ktorých cieľom bude uľahčiť registráciu pracovníkov.

3. Členské štáty by mali zaviesť pravidlá prenosnosti nárokov automaticky zaregistrovaných pracovníkov, aby títo pracovníci mohli naďalej využívať svoju účasť aj pri zmene zamestnania alebo ukončení pracovného pomeru. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby sa predišlo situácii, keď každá zmena zamestnania vedie k registrácii do ďalšieho systému, pretože takýto postup vedie k fragmentácii nárokov na dôchodok. Najlepšie by sa to dosiahlo tak, ak by pracovníci mohli naďalej prispievať do predchádzajúcich systémov alebo ak by mali možnosť previesť vzniknuté nároky do nového zamestnaneckého dôchodkového systému.

4. Členské štáty by mali samostatne zárobkovo činným osobám a osobám s neštandardnými pracovnými zmluvami poskytnúť možnosť rozhodnúť sa pre existujúce systémy otvorené pre zamestnancov so štandardnými zmluvami, alebo vytvoriť možnosť, na základe ktorej by sa mohli zriadiť samostatné systémy prispôsobené ich osobitným potrebám. S takýmito možnosťami by sa malo počítať už vo fáze koncipovania automatickej registrácie a mali by umožňovať väčšiu flexibilitu pre samostatne zárobkovo činné osoby a osoby s neštandardnými pracovnými zmluvami v porovnaní s osobami so štandardnými pracovnými zmluvami.

5. Členské štáty by mali zvážiť, ako budú spravovať svoj systém automatickej registrácie, či už prostredníctvom verejného orgánu, ktorý poskytuje centralizovanú administratívnu alebo organizačnú podporu, alebo formou decentralizovanejšieho modelu, v rámci ktorého sociálni partneri, profesijné organizácie alebo súkromní poskytovatelia prispôsobia dôchodkové systémy potrebám účastníkov.

6. Členské štáty sa takisto vyzývajú, aby zvážili, či by povinnosť zamestnávateľov zaregistrovať ich pracovníkov bola vhodná vzhľadom na ich vnútroštátny kontext.

Článok 13

Daňové a iné stimuly

1. Členské štáty sa vyzývajú, aby zaviedli daňové a iné stimuly na podporu využívania doplnkových dôchodkových produktov, pričom náležite zohľadnia ich fiškálne dôsledky. Tieto daňové stimuly by mali byť koncipované tak, aby neznevýhodňovali jednotlivcov v existujúcich zamestnaneckých alebo osobných dôchodkových systémoch vrátane systémov sponzorovaných sociálnymi partnermi.

2. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby ľudia naďalej využívali daňové stimuly, ktoré sú ponúkané s cieľom podporiť využívanie doplnkových dôchodkových produktov aj po zmene zamestnania alebo presťahovaní sa do inej krajiny.

3. Takéto daňové stimuly by mohli:

a) umožňovať ľuďom, aby si od svojho zdaniteľného príjmu odpočítali príspevok do oprávneného dôchodkového produktu, a to až do výšky maximálneho ročného odpočítateľného stropu;

b) umožňovať zamestnávateľom, aby si od svojho zdaniteľného príjmu odpočítali príspevky vynaložené na svojich zamestnancov do oprávnených dôchodkových produktov, a to až do výšky maximálneho ročného odpočítateľného stropu.

4. Členské štáty by v súvislosti so všetkými doplnkovými dôchodkovými produktmi, ktoré považujú za oprávnené na automatickú registráciu, mali uplatňovať rovnaké daňové zaobchádzanie.

KAPITOLA III

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 14

Monitorovanie a podávanie správ

1. Členské štáty sa vyzývajú, aby si vymieňali skúsenosti a najlepšie postupy týkajúce sa opatrení uvedených v tomto odporúčaní. Mohli by sa viesť diskusie napríklad o: spoločných výzvach; skúsenostiach so zavádzaním automatickej registrácie; tom, ako zabezpečiť koordinovaný prístup k budúcemu prepojeniu vnútroštátnych systémov sledovania dôchodkov s európskou službou sledovania dôchodkov; a o tom, ako čo najlepšie predkladať komplexné údaje týkajúce sa všetkých dôchodkových pilierov na účely vypracovania porovnateľného prehľadu primeranosti a udržateľnosti dôchodkov v celej EÚ.

2. Členské štáty sa vyzývajú, aby pravidelne vyhodnocovali účinnosť opatrení stanovených v tomto odporúčaní pri zvyšovaní účasti v doplnkových dôchodkových systémoch a transparentnosti dôchodkov.

3. Členské štáty sa vyzývajú, aby pravidelne podávali správy o opatreniach, ktoré prijali v snahe vykonať toto odporúčanie, prostredníctvom procesov monitorovania týkajúcich sa únie úspor a investícií, rámca Euroskupiny pre monitorovanie vnútroštátnych reforiem a výmenu najlepších postupov, európskeho semestra a Európskeho piliera sociálnych práv.

4. Európska komisia bude monitorovať vykonávanie aj v rámci preskúmania stratégie únie úspor a investícií v polovici trvania, ktoré bude uverejnené v roku 2027.

Článok 15

Adresáti

Toto odporúčanie je určené členským štátom.

V Bruseli 20. novembra 2025

Za Komisiu
Maria Luís ALBUQUERQUE
členka Komisie